

Utopični seminar

Časovni okvir: študijsko leto 2010/11 (22. 10. 2010–3. 6. 2011)

Mentorji: Jože Barši, Petra Černe Oven, Alen Ožbolt, Barbara Predan
(predavatelji na ALUO)

Sodelujejo študentje: 3. in 4. letnika kiparstva, 4. letnika industrijskega oblikovanja in oblikovanja vizualnih komunikacij

Vabljeni študentje: 4. letnika slikarstva

Seminar se bo zaključil z razstavo v Muzeju za arhitekturo in oblikovanje konec junija 2011. Ob razstavi bo izšel tudi zbornik predavanj, skupaj s predstavitvijo (izbora) študentskih utopij.

Način dela:

Skozí študijsko leto 2010/11 se bo odvilo 10 srečanj, od tega 7 predavanj. Hkrati bo potekalo tudi delo s študenti, ki bodo razdeljeni v (predvidoma) 10 skupin po 5–6 študentov.

Datumi* in ura predavanj:

22. 10., 16. 11., 3. 12., 17. 12., 14. 1. (1. semester)

4. 3., 25. 3., 15. 4., 13. 5., 3. 6. (2. semester)

Predavanja bodo potekala od 11. do 13. ure.

* Če bo treba kakšen datum zamakniti, se zamakne zgolj posamezno predavanje, ostali datumi ostajajo nespremenjeni.

Srečanja bodo sestavljena takole: 45-minutno predavanje enega od mentorjev; 15–20 minut bo namenjenih debati; 25–30 minut pa bo na vsakem srečanju predvidenih za poročanje skupin o opravljenem delu.

Z izjemami:

22. 10.

Uvodno predavanje: predstavitev predavateljev, teme, obveznosti za eno in drugo stran (profesorji/študentje) ter tvorjenje skupin.

4. 3.

Srečanje bo namenjeno daljšim predstavitvam posameznih skupin: poročilom o dotlej opravljenem delu in predstavitvi zastavljenih ciljev do konca leta.

3. 6.

Zaključek projekta: priprave za razstavo in zbornik.

Zasnova koncepta

Utopija pomeni nikjer. Ob tem pa je nujno razumeti, da ni vsak imaginarni prostor (ki ga realno, fizično ni) tudi že utopija. Da nekaj postane utopija,

je po Johnu Careyju potrebna »ekspresija želje«. V primeru distopije pa mora biti prisotna ekspresija strahu. Vsak, ki gradi utopijo, se znajde pred ključnim vprašanjem: kaj želim spremeniti? Hkrati pa ne sme pozabiti, da s tem, ko stremi k izgradnji novega sveta, hkrati uničuje starega (obstoječega). Utopijo prepoznamo po dogajanju, oddaljenem v prostoru ali/in času, ter napotkih, kako naj bi živeli (slednji element je ključen).

Danes, ko v medijih beremo in poslušamo o generaciji O – to je generacija, ki naj ne bi ničesar več dobila, ampak samo izgubljala – se zdi, da je prav ta generacija tista, ki lahko snuje alternativo. S tem ko nima več kaj izgubiti, padejo elementi odvisnosti, tradicije in spoštovanja, hkrati pa se odpre polje, ki omogoča gradnjo drugačne prihodnosti. Stephan Coleman v uvodniku knjige *William Morris and News from Nowhere: A Vision for Our Time* zapiše: »Sovražnik sanjača, ki sanja o boljših časih, je ideolog sedanjosti, oborožen z obrambo obstoječe nesreče in trditvijo, da so obstoječi odnosi sicer nepravični – toda nespremenljivi. [...] Toda ... zgodovina lahko eksplodira. In takrat ko se to zgodi, je spodbujena s strani tistih, ki so si upali sanjati, tistih, ki so imeli pogum iskati navidezno nepremagljive možnosti, tistih, ki so si upali zahtevati nemogoče.«

Ob tem pa je treba poudariti, da pri utopiji ne gre (le) za sanje, temveč predvsem za kritiko obstoječega. Do kritike obstoječega pa lahko pridemo šele takrat, ko postanemo sodobni. Sodoben je – kot zapiše Giorgio Agamben v spisu *Kaj je sodobno?* – tisti, ki »zaznava temò svojega časa kot nekaj, kar ga zadeva in nenehno nagovarja«, hkrati pa se od lastnega časa distancira. Tisti, ki se »preveč popolno ujemajo z dobo, ki se ji povsem prilagajajo v vsaki točki, niso sodobni, ker jim ravno zato ne uspe, da bi jo uzrli [in] ne uspejo upirati pogleda vanjo«.

V Utopičnem seminarju bomo preverili, kako sodobni smo, kako globoka je temà našega časa in ali se v svetu, v katerem se zdi, da je vse mogoče, še da najti nemogoče. Povedano drugače: zastavili si bomo vprašanje, ali smo danes še zmožni misliti alternativo.

Zastavljeni cilj:

Utopični seminar bo spodbudil iskanje različnih pristopov k utopiji. Poleg »klasičnih« rešitev (besedilo ali npr. maketa mesta) je lahko vizija tudi povsem grafična, vizualna, lahko je pesem, govor, lahko je kip, objekt ali zamisel na papirnatem robčku ... Jedro naloge je, da se zavedamo, zakaj nekaj počnemo, kaj spreminjamo, kaj je tisto, kar je v naši ideji utopičnega, novega, drugačnega, in ne nazadnje, da znamo zastavljeno argumentirati.

<http://pekinpah.com/utopije.htm>